

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

9 юни 2016 година*

[Текст, поправен с определение от 7 септември 2016 година]

„Преюдициално запитване — Интелектуална и индустриална собственост — Авторско право и сродни права — Директива 2001/29/ЕО — Член 5, параграф 2, буква б) — Право на възпроизвеждане — Изключения и ограничения — Копиране за лично ползване — Справедливо обезщетение — Финансиране от държавния бюджет — Допустимост — Условия“

По дело C-470/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания) с акт от 10 септември 2014 г., постъпил в Съда на 14 октомври 2014 г., в рамките на производство по дело

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA),

Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA),

Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)

срещу

Administración del Estado,

Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic),

в присъствието на:

Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE),

Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO),

Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI),

Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE),

Sociedad General de Autores y Editores (SGAE),

* Език на производството: испански.

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: J. Malenovský (докладчик), изпълняващ функцията на председател на състава, M. Safjan, A. Prechal, S. Rodin и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: M. Ferreira, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 1 октомври 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) и Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP), от J. Suárez Lozano, abogado,
- за Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic), от A. González García и D. Sarmiento Ramirez-Escudero, abogados,
- за Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE), от J. Montes Relazón, abogado,
- за Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO), от S. Vázquez Senin, procuradora, подпомагана от I. Aramburu Muñoz и J. de Fuentes Bardají, abogados,
- за Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE) и Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), от J. Marín López и R. Blanco Martínez, abogados,
- за испанското правителство, от M. Sampol Pucurull, в качеството на представител,
- за гръцкото правителство, от A. Magrippi и S. Charitaki, в качеството на представители,
- за френското правителство, от D. Colas и D. Segoin, в качеството на представители,
- [Поправено с определение от 7 септември 2016 г.] за финландското правителство, от J. Heliskoski, в качеството на представител,
- за норвежкото правителство, от E. Leonhardsen и M. Schei, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от É Gippini Fournier и J. Samnadda, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 19 януари 2016 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) и Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP), от една страна, и от друга, Administración del Estado (държавната администрация, Испания) и Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (Ametic), във връзка с националната правна уредба относно финансираната от общия бюджет на държавата схема за справедливо обезщетяване за копиране за лично ползване.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 4, 9, 31, 35 и 38 от Директива 2001/29 гласят:
  - „(4) Хармонизирана правна рамка в областта на авторското право и сродните му права, като се повишава правната сигурност и едновременно с това се осигурява високо ниво на закрила на интелектуалната собственост, ще насърчи значителни инвестиции в творческите и иновационни дейности, включително в инфраструктурата на мрежи, и ще доведе на свой ред до растеж и засилена конкуренция на европейската промишленост както в областта на предоставянето на съдържание, така и в тази на информационните технологии и по-общо в голям брой промишлени и културни сектори. Това ще гарантира заетостта и насърчи създаването на нови работни места.
- [...]
- (9) Всяка хармонизация на авторското право и сродните му права трябва да се основава на висока степен на закрила, тъй като такива права са основни за интелектуалното творчество. Тяхната защита спомага, за да гарантира поддържането и развитието на творческия процес в интерес на авторите, артистите изпълнители, продуцентите, потребителите, културата, промишлеността и публиката като цяло. Интелектуалната собственост следователно е призната за неразделна част от собствеността.
- [...]
- (31) Трябва да се поддържа справедлив баланс между правата и интересите на различните категории притежатели на права, както и на различните категории притежатели на права и ползватели на закриляни обекти. Съществуващите изключения и ограничения по отношение на правата, както са определени от държавите членки, следва да бъдат преоценени с оглед новата електронна среда. Съществуващите различия в изключенията и ограниченията по отношение на някои ограничени действия имат пряко отрицателно въздействие върху функционирането на вътрешния пазар в областта на авторското право и сродните му права. Такива различия могат да се задълбочат с оглед по-нататъшното развитие на трансграничното използване на произведения и презграничните дейности. За

да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар, такива изключения и ограничения следва да бъдат определяни по-хармонично Степента на тяхната хармонизация следва да се основава на въздействието им върху безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар.

[...]

(35) В някои случаи на изключения или ограничения притежателите на права следва да получат справедливо обезщетение, за да бъдат обезщетени в достатъчна степен за използването на произведенията им или на други закриляни обекти. При определянето на формата, на подробните условия и възможното ниво на такова справедливо обезщетение следва да се отчетат конкретните обстоятелства за всеки случай. [...]

[...]

(38) На държавите членки следва да се разреши да предвидят изключение или ограничение по отношение на правото на възпроизвеждане за някои видове възпроизвеждане на аудио, визуален или аудио-визуален материал за лично използване, придружено от справедливо обезщетение. Това може да включва въвеждането или поддържането на схеми за възнаграждане за обезщетяване на притежателите на права за претърпените вреди. [...]"

4 Член 2 от тази директива, озаглавен „Право на възпроизвеждане“, по-конкретно гласи:

„Държавите членки предвиждат изключителното право да разрешават или забраняват пряко или непряко, временно или постоянно възпроизвеждане по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, изцяло или частично:

а) за авторите — на техните произведения;

б) за артистите изпълнители — на [записите] на техните изпълнения;

[...]“.

5 Член 5 от същата директива, озаглавен „Изключения и ограничения“, предвижда по-конкретно в параграф 2:

„Държавите членки могат да предвидят изключения или ограничения от правото на възпроизвеждане, предвидено в член 2, в следните случаи:

[...]

б) по отношение на възпроизвеждане върху какъвто и да е носител, извършвано от физическо лице за лично ползване и за цели, които нямат пряко или косвено търговски характер, при условие че притежателите на права получават справедливо обезщетение, което отчита прилагането или неприлагането на технически мерки, посочени в член 6 по отношение на съответните произведения или обект;

[...]“.

Испанското право

- 6 В Real Decreto-Ley 20/2011 sobre medidas urgentes en materia presupuestaria, tributaria y financiera para la corrección del déficit público (Кралски указ-закон 20/2011 от 30 декември 2011 г. за неотложните бюджетни, данъчни и финансови мерки за коригиране на публичния дефицит (BOE, бр. 315, от 31 декември 2011 г., стр. 146574) има десета допълнителна разпоредба, озаглавена „Изменение на режима на справедливо обезщетяване за копиране за лично ползване“ (наричана по-нататък „десетата допълнителна разпоредба“, която предвижда по-конкретно следното:

„1. Справедливото обезщетение за копиране за лично ползване, предвидено в член 25 от [Texto Refundido de la Ley de Propiedad Intelectual (кодифициран текст на Закона за интелектуалната собственост)], утвърден с [Real Decreto Legislativo 1/1996 (Кралски указ-закон 1/1996)], от 12 април 1996 г., чиито предели са определени в член 31, параграф 2 от този закон, се отменя.

2. Процедурата за заплащане на събиращите на вземания на справедливото обезщетение, финансирано от държавата, се определя с подзаконов акт на правителството.

[...]“.

- 7 С Real Decreto 1657/2012 que regula el procedimiento para el pago de la compensación por copia privada con cargo a los Presupuestos Generales del Estado (Кралски указ 1657/2012 относно процедурата за заплащане на обезщетението за копиране за лично ползване, финансирано от общия държавен бюджет) от 7 декември 2012 г. (BOE № 295 от 8 декември 2012 г., стр. 84141) се цели да бъде приведена в действие тази десета допълнителна разпоредба.

- 8 Член 1 от този кралски указ е озаглавен „Цел“ и гласи:

„Целта на този кралски указ е да регламентира:

- а) процедурата и обективните критерии за определяне на годишния размер на справедливото обезщетение за копиране за лично ползване въз основа на причинената щета;
- б) процедурата за определяне и заплащане на лицата, които имат право на справедливото обезщетение за копиране за лично ползване, финансирано от общия държавен бюджет“.

- 9 В член 3 от този кралски указ, озаглавен „Размер на обезщетението“, в параграф 1 е предвидено по-конкретно следното:

„Подходящото обезщетение за вредите, които притежателите на правата на възпроизвеждане са претърпели поради въвеждането на изключението „копиране за лично ползване“ с член 31 от кодифицирания текст на Закона за интелектуалната собственост, одобрен с Кралски указ-закон 1/1996 от 12 април 1996 г., се определя, в рамките на установените за съответната календарна година бюджетни лимити, със заповед на министъра на образованието, културата и спорта по предвидената в член 4 процедура“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 10 Жалбоподателите в главното производство са дружества за колективно управление на права върху интелектуална собственост, оправомощени да получават справедливото обезщетение, предназначено за притежателите на права в случай на копиране за лично ползване на техни закриляни произведения или обекти.

- 11 На 7 февруари 2013 г. те подават до Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания), който разглежда административни спорове, жалба, с която искат отмяната на Кралски указ 1657/2012.
- 12 Впоследствие тази юрисдикция разрешава на Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE), Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO), Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes, Sociedad de Gestión de España (AIE) и Sociedad General de Autores y Editores (SGAE) да встъпят в производството. Някои от тези други дружества за колективно управление на права върху интелектуална собственост са подали от свое име жалби срещу Кралски указ 1657/2012.
- 13 В подкрепа на исканията си жалбоподателите в главното производство посочват, че Кралски указ 1657/2012 в две отношения е несъвместим с член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29. На първо място, те поддържат по същество, че тази разпоредба изисква справедливото обезщетение, предоставяно на притежателите на права в случай на копиране за лично ползване, поне като краен резултат да бъде за сметка на физическите лица, отговорни за вредата, която това копиране причинява на изключителното им право на възпроизвеждане, докато механизмът, въведен с десетата допълнителна разпоредба и с Кралски указ 1657/2012, поставя това обезщетение в тежест на общия държавен бюджет и следователно на всички данъкоплатци. На второ място, те посочват, че тази правна уредба не гарантира справедливостта на това обезщетение.
- 14 От своя страна ответниците в главното производство твърдят, че член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 не е пречка за държава членка да въведе механизъм като установения с десетата допълнителна разпоредба и Кралски указ 1657/2012.
- 15 След като припомня контекста, в резултат на който на испанските власти се налага да заменят механизма на таксата за авторски права върху дигитални носители, в сила до 2011 г., със схема за справедливо обезщетяване за копиране за лично ползване, финансирано от общия държавен бюджет, запитващата юрисдикция първо отбелязва, че в съответствие с принципа на незасягане на бюджетните постъпления този нов механизъм, за разлика от предхождащия го, е финансиран от всички испански данъкоплатци независимо от това дали могат да правят копия за лично ползване. След това по същество тя пита дали Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че задължава държавите членки, които избират такъв механизъм, да се уверят, по същия начин както когато предпочитат въвеждането на такса, че цената за това ще се понесе, пряко или косвено, единствено от лицата, за които се приема, че причиняват вреда на притежателите на права, тъй като правят или имат възможност да правят копия за лично ползване. При отрицателен отговор на този въпрос тази юрисдикция пита дали обстоятелството, че сумата, предназначена за изплащане на справедливото обезщетение, получавано от притежателите на права, е предварително определена за всяка бюджетна година, позволява да се гарантира справедливостта на това обезщетение.
- 16 При тези условия Tribunal Supremo (Върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
  - „1) Съвместима ли е с член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 схема за справедливо обезщетяване при копиране за лично ползване, при която въпросното обезщетение се изчислява въз основа на оценка на действително причинената вреда, но е за сметка на общия държавен бюджет, поради което не е възможно да се гарантира, че разходите за това обезщетение се понасят от лицата, ползващи копията за лични цели?

2) При утвърдителен отговор на предходния въпрос, съвместимо ли е с член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 това, че общата сума, предназначена от общия държавен бюджет за справедливото обезщетяване при копиране за лично ползване, макар да се изчислява въз основа на действително причинената вреда, трябва да се вмести в установените за съответната календарна година бюджетни лимити?“.

По преюдициалните въпроси

- 17 С първия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска схема за справедливо обезщетяване при копиране за лично ползване, която като разглежданата в главното производство се финансира от общия държавен бюджет, поради което не е възможно да се гарантира, че разходите за това справедливо обезщетяване се понасят от лицата, ползващи копията за лични цели.
- 18 Във връзка с това на първо място следва да се отбележи, че според член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 държавите членки могат да предвидят изключение или ограничение от изключителното право на възпроизвеждане, предвидено в член 2 от тази директива, по отношение на възпроизвеждане върху какъвто и да е носител, извършвано от физическо лице за лично ползване и за цели, които нямат пряко или косвено търговски характер, при условие че притежателите на това изключително право получават справедливо обезщетение, което отчита прилагането или неприлагането на технически мерки, посочени в член 6 от тази директива по отношение на съответните произведения или обект (наричано по-нататък „изключението „копиране за лично ползване“).
- 19 Както се установява от съображения 35 и 38 от Директива 2001/29, тази разпоредба отразява волята на законодателя на Европейския съюз да установи специална схема за обезщетяване, която се въвежда при наличието на вреди за притежателите на права, които по принцип пораждаат задължение те „да бъдат обезщетени“ или „за обезщетяване“ на последните (вж. в този смисъл решение от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 41).
- 20 От това следва, че когато държавите членки решат да въведат във вътрешното си право предвиденото в тази разпоредба изключение за копиране за лично ползване, те са длъжни по-конкретно да предвидят заплащането на „справедливо обезщетение“ на притежателите на права (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 30 и от 5 март 2015 г., Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 19).
- 21 Впрочем Съдът вече е подчертал, че за да не бъде член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 лишен от полезен ефект, трябва да се счита, че тази разпоредба налага на държавите членки, които въвеждат изключението за копиране за лично ползване, задължение за постигане на определен резултат в смисъл, че те са длъжни да осигурят в рамките на своите правомощия ефективното събиране на справедливото обезщетение, предназначено да обезщети притежателите на права (вж. в този смисъл решения от 16 юни 2011 г., Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, т. 34 и от 11 юли 2013 г., Amazon.com International Sales и др., C-521/11, EU:C:2013:515, т. 57).
- 22 С оглед на това и тъй като тази разпоредба е само факултативна и не съдържа повече уточнения във връзка с различните параметри на схемата за справедливото обезщетяване, което тя налага да се въведе, трябва да се счита, че държавите членки имат голяма свобода на преценка при определяне на тези параметри във вътрешното им право (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 37, от 11 юли 2013 г., Amazon.com International Sales и др., C-521/11, EU:C:2013:515, т. 20 и от 5 март 2015 г., Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 20).

- 23 По-конкретно държавите членки следва да определят лицата, които трябва да заплащат това справедливо обезщетение, както и да определят неговата форма, условията за изплащане и неговия размер, като спазват Директива 2001/29 и по-общо правото на Съюза (вж. в този смисъл решения от 16 юни 2011 г., *Stichting de Thuis kopie*, C-462/09, EU:C:2011:397, т. 23, от 11 юли 2013 г., *Amazon.com International Sales* и др., C-521/11, EU:C:2013:515, т. 21 и от 5 март 2015 г., *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 20).
- 24 С оглед на тази широка свобода на преценка и независимо че цитираната в точки 19—23 от настоящото решение съдебна практика се е развила в контекста на схеми за справедливо обезщетяване, финансирано чрез такса, не може да се счита, че член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 по принцип не допуска държавите членки, които са решили да въведат изключението за копиране за лично ползване, да решат при тези условия да въведат схема за справедливо обезщетяване, финансирана не от такава такса, а от техния общ бюджет.
- 25 Наистина, доколкото такава алтернативна схема гарантира изплащането на справедливо обезщетение на притежателите на права, от една страна, и условията за прилагането му гарантират ефективното му събиране, от друга страна, трябва да се счита, че тя по принцип е съвместима с основната цел на Директива 2001/29, която, както се установява от съображения 4 и 9 от нея, е да се осигури високо равнище на закрила на интелектуалната собственост и авторските права.
- 26 На второ място, от съображения 35 и 38 от Директива 2001/29 се установява, че целта на предвиденото в член 5, параграф 2, буква б) от тази директива справедливо обезщетение е притежателите на права да бъдат обезщетени в достатъчна степен за неразрешеното използване на техните произведения или други закриляни обекти. За определяне на размера на това обезщетение като полезен критерий следва да се вземе предвид претърпяната от засегнатия притежател на права вреда в резултат на съответното възпроизвеждане (вж. в този смисъл решение от 21 октомври 2010 г., *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 39).
- 27 От това следва, че по принцип лицата, които възпроизвеждат произведения или закриляни обекти без предварителното разрешение на притежателите на съответните права и по този начин им причиняват вреда, следва да поправят тази вреда, като финансират предвиденото за целта справедливо обезщетение (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 45 и от 12 ноември 2015 г., *Hewlett-Packard Belgium*, C-572/13, EU:C:2015:750, т. 69).
- 28 Във връзка с това Съдът е уточнил, че изобщо не е необходимо тези лица действително да са направили копия за лично ползване. Всъщност, след като им е предоставена апаратура или носители за възпроизвеждане, това предоставяне е достатъчно, за да обоснове те да допринасят за финансирането на справедливото обезщетение, предвидено в полза на притежателите на права (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 54—56 и от 5 март 2015 г., *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 24, 25 и 64).
- 29 От ясно формулирания текст на член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 всъщност следва, че изключението „копиране за лично ползване“ е замислено единствено в полза на физическите лица, които възпроизвеждат или имат възможност да възпроизвеждат произведения или други закриляни обекти за лично ползване и за цели, които нямат пряко или косвено търговски характер (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., *Padawan*, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 43—45 и 54—56 и от 5 март 2015 г., *Copydan Båndkopi*, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 22—25 и 64).

- 30 От това следва, че за разлика от физическите лица, за които се отнася изключението „копиране за лично ползване“ при уточнените в Директива 2001/29 условия, юридическите лица в никакъв случай не могат да се ползват от това изключение, така че те нямат право да правят копия за лично ползване, без да са получили предварително разрешение от притежателите на права върху съответните произведения или обекти.
- 31 В това отношение Съдът вече се е произнесъл, че прилагането на таксата за копиране за лично ползване по-конкретно за всички видове оборудване, апаратура и носители за цифрово възпроизвеждане, придобити от лица, различни от физическите, за цели, явно различни от тези за такова копиране за лично ползване, не е в съответствие с член 5, параграф 2 от Директива 2001/29 (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 53 и от 11 юли 2013 г., Amazon.com International Sales и др., C-521/11, EU:C:2013:515, т. 28).
- 32 С оглед на това член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 не е пречка юридически лица евентуално да дължат финансирането на справедливото обезщетение, предназначено за притежателите на права, в замяна на това копиране за лично ползване.
- 33 Така Съдът приема, че с оглед на практическите затруднения, които могат да възникнат при прилагането на такова финансиране, държавите членки могат да финансират това справедливо обезщетение, като наложат такса, която се заплаща преди осъществяване на копиране за лично ползване, на лицата, които разполагат с оборудване, апаратура или носители за цифрово възпроизвеждане и ги поставят на разположение на физическите лица (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 46, от 16 юни 2011 г., Stichting de Thuis kopie, C-462/09, EU:C:2011:397, т. 27, от 11 юли 2013 г., Amazon.com International Sales и др., C-521/11, EU:C:2013:515, т. 24 и от 5 март 2015 г., Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 46).
- 34 Наистина, не съществува пречка за това дължащите плащане лица да отразяват размера на таксата за копиране за лично ползване в цената за предоставянето на посоченото оборудване, апаратура и носители за възпроизвеждане или в цената на предоставената във връзка с възпроизвеждане услуга. Така в крайна сметка тежестта на таксата се понася от частните ползватели, които заплащат тази цена. При тези обстоятелства частният ползвател, на когото се предоставят оборудването, апаратурата и носителите за цифрово възпроизвеждане или който ползва свързана с възпроизвеждане услуга, всъщност трябва да се разглежда като „лице, което дължи непряко“ заплащането на справедливото обезщетение, с други думи, като лицето, което реално го дължи (вж. в този смисъл решение от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 48).
- 35 Трябва да се приеме, че финансиране като посоченото в точка 33 от настоящото решение е съобразено със справедливия баланс, който според съображение 31 от Директива 2001/29 трябва да се намери между интересите на притежателите на права и на ползвателите (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 49, от 16 юни 2011 г., Stichting de Thuis kopie, C-462/09, EU:C:2011:397, т. 28 и 29 и от 5 март 2015 г., Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 53).
- 36 От тази съдебна практика следва, че при сегашното състояние на правото на Съюза, независимо че държавите членки безспорно могат да въведат схема, по силата на която при определени условия юридически лица дължат таксата, предназначена да финансира предвиденото в член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 справедливо обезщетение, във всеки случай не би могло *in fine* тези юридически лица да останат реални длъжници по това задължение.

- 37 Съображенията, които са в основата на тази съдебна практика, намират приложение във всички случаи, когато държава членка въвежда изключението „копиране за лично ползване“, независимо от това дали създава схема за справедливо обезщетяване, финансирано посредством такса, или както по делото в главното производство, от общия ѝ бюджет.
- 38 Всъщност следва да се припомни, че понятието „справедливо обезщетение“ не е определено чрез препращане към националното право, така че то трябва да се разглежда като самостоятелно понятие на правото на Съюза и да се тълкува еднакво на неговата територия (вж. в този смисъл решения от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 31—33 и 37 и от 12 ноември 2015 г., Hewlett-Packard Belgium, C-572/13, EU:C:2015:750, т. 35).
- 39 В случая от акта за запитване се установява, че тъй като няма приходи, като тези от специална такса, конкретно отредени за определени разходи, трябва да се приеме, че бюджетната позиция, предназначена за справедливото обезщетяване, се попълва от всички източници, записани в общия бюджет на държавата, и следователно от всички данъкоплатци, включително и юридическите лица.
- 40 Освен това от представената на Съда преписка не се установява в случая да съществува някакъв механизъм, който да дава възможност юридическите лица, по отношение на които във всеки случай не се прилага член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29, да поискат да бъдат освободени от задължението да допринасят за финансирането на посоченото обезщетение или поне да поискат то да им бъде възстановено (вж. в това отношение решения от 11 юли 2013 г., Amazon.com International Sales и др., C-521/11, EU:C:2013:515, т. 25—31 и 37 и от 5 март 2015 г., Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, т. 45), при ред и условия, които самите държави членки следва да определят.
- 41 При това положение и както запитващата юрисдикция подчертава в самия текст на въпроса си, такава схема за финансиране на справедливото обезщетяване от общия бюджет на съответната държава членка не може да гарантира, че разходите за това обезщетяване ще бъдат понесени *in fine* само от ползвателите на копия за лично ползване.
- 42 С оглед на всички тези съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска схема за справедливо обезщетяване за копиране за лично ползване, която както разглежданата в главното производство се финансира от общия бюджет на държавата, поради което не е възможно да се гарантира, че разходите за това справедливо обезщетяване се понасят от ползвателите на копия за лично ползване.
- 43 С оглед на отговора на първия въпрос не е необходимо да се разглежда вторият поставен на Съда въпрос.

По съдебните разноски

- 44 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Член 5, параграф 2, буква б) от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска схема за справедливо обезщетяване за копиране за лично ползване, която както разглежданата в главното производство се финансира от общия бюджет на държавата, поради което не е възможно да се гарантира, че разходите за това справедливо обезщетяване се понасят от ползвателите на копия за лично ползване.

Подписи